

VOORLOPIG VERSLAG

Nr. 4

(De vroegere stukken zijn gedrukt
in de zitting 1967)

De vaste Commissie voor Economische Zaken in welke handen het onderhavige wetsontwerp werd gesteld, heeft de eer daaromtrent als volgt te rapporteren.

Algemeen

Tal van leden konden zich met de algemene strekking van het wetsontwerp verenigen.

Verscheidene leden had het verwonderd, dat bij de totstandkoming van het wetsontwerp geen overleg had plaatsgevonden met de centrale middenstandsbonden. Zij zouden gaarne de reden hiervan vernemen. Deze leden deelden mee, dat zij het eens waren met de inhoud van het rapport, dat de vier centrale middenstandsbonden de commissie hadden doen toekomen.

Vele leden zouden het gewaardeerd hebben indien in dit wetsontwerp wat meer aandacht zou zijn besteed aan de problematiek rond de vraag, welke maatstaf moet worden aangelegd bij de bepaling van de bijdragen, welke de ondernemingen voor de inschrijving in het handelsregister aan de Kamers van Koophandel zijn verschuldigd. Dit wetsontwerp brengt nl. geen wijziging in de heffingsmaatstaf: de geïnvesteerde kapitaalgrondslag.

Verscheidene leden waren van mening, dat, hoewel dit heffingssysteem tot onbillijkheden leidt, er moeilijk een alternatief is te vinden. Deze leden achtten het dan ook noodzakelijk, dat, waar het systeem tot eenzijdigheid leidt, gebruik moet worden gemaakt van de mogelijkheid tot herclassificatie. Welke mening heeft de Regering hieromtrent?

Vele leden, en verscheidene leden sloten zich hierbij aan, vroegen zich af, of het nieuwe systeem (nl. groepsindeling en maximalisering van de bijdrage per groep en bij algemene maatregel van bestuur) uit een oogpunt van democratische verhoudingen wel aanvaardbaar is. Deze leden bewonderden allerm minst een systeem van wetgeving, waarbij elk belangrijk detail bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld. Bij dit systeem wordt de controle van de Staten-Generaal voor een belangrijk gedeelte uitgeschakeld. Daarenboven verminderen de kansen voor het bedrijfsleven zich te kunnen laten horen bij de vaststelling van de bijdragen aanzienlijk. Deze leden vestigden de aandacht erop, dat de bezwaren tegen het voorgestelde systeem zouden kunnen worden ondervangen door de algemene maatregel van bestuur ter kennis van het parlement te brengen en na drie maanden in werking te laten treden, tenzij de Tweede Kamer een bekrachtiging bij wet wenst.

Met betrekking tot de zoëven vermelde algemene maatregel van bestuur inzake de maximalisering van de bijdragen, vroegen deze leden zich af, of differentiëring van de maxima naar gelang van de positie en de financiële behoefte van de verschillende Kamers niet wenselijk is.

Verscheidene leden informeerden in welke orde van grootte de bij de algemene maatregel van bestuur maximaal te heffen bedragen zullen komen te liggen.

Biedt de formele goedkeuring van de begroting der Kamers door de Minister van Economische Zaken voldoende waar-

borgen, dat de Kamers niet tot onnodige kapitaalvorming zullen overgaan? Vele leden noemden een scherp toezicht op die begroting gewenst en zij waren van oordeel, dat er zware eisen moeten worden gesteld aan de bewijsoverlevering ten aanzien van de door de Kamers benodigde geachte inkomens.

Vele andere leden betwijfelden of de methodiek, uiteengezet sub 2 van de memorie van toelichting, voldoende is om een efficiënte bedrijfsvoering te bewerkstelligen. Welke andere maatstaven dan die op grond van historische gegevens en dan die op grond van vergelijking met begrotingen van andere Kamers hanteert de Minister bij de beoordeling van de begroting? Is de praktijk niet zodanig, dat de som van de heffingen bepalend is voor de omvang van de activiteiten?

Vele leden zouden gaarne vernemen of de verordening, die de bijdrage vaststelt en die aan geen enkele goedkeuring van hogere organen is onderworpen, valt onder artikel 28, leden 1 en 3, van de Wet op de Kamers van Koophandel en Fabrieken 1950.

In het wetsontwerp ligt het systeem besloten dat betrokkenen, die door de Kamer in een hogere klasse worden ingedeeld of aan wie al of niet gehele of gedeeltelijke ontheffing wordt verleend, de Kamer om opgave van redenen, welke tot een dergelijk besluit hebben geleid, kunnen verzoeken. Binnen acht dagen zal de Kamer dan aan dit verzoek voldoen. Verscheidene leden achtten deze in de memorie van toelichting voorgestelde methode niet geheel bevredigend.

Artikelen

Artikel 22. Enkele leden zouden een meer algemeen gelende redactie van artikel 22, lid 3 (nieuw), verkiezen, bij voorbeeld:

„Bij de in het tweede lid bedoelde maatregel worden de ondernemingen in groepen ingedeeld naar gelang van het in de onderneming gestoken kapitaal, het aantal in de onderneming werkzame personen en het bedrag, waarvoor goederen of diensten worden geëxporteerd.” Met deze of een soortgelijke redactie is het mogelijk rekening te houden met de zeer verschillende aard van de ondernemingen. Om bij het voorbeeld, genoemd in de memorie van toelichting, te blijven (artikel IA), zal in een coöperatieve flatexploitatievereniging een groot kapitaal gestoken zijn, doch er zullen vrijwel geen mensen werken, terwijl bij een coöperatieve veilingvereniging het kapitaal veel geringer, doch het aantal werkzame personen veel groter zal zijn. In de in de algemene maatregel van bestuur op te nemen betalingstabellen kan dan met de verschillende factoren op evenwichtige wijze rekening gehouden worden.

In bovenstaande suggestie is uitgegaan van maatstaven, welke normaal reeds nu door de bedrijven opgegeven worden. Zo wordt het in het bedrijf gestoken kapitaal opgegeven voor de huidige Handelsregisterwet en het aantal werkzame personen en de export voor het Centraal Bureau voor de Statistiek. (Zie Statistisch Zakboek 1966 tabellen 120 en 121.) Extra administratieve arbeid wordt op deze wijze tot een minimum beperkt. Een meer algemeen geldende algemene maatregel van bestuur met zo min mogelijk uitzonderingen wordt meer op prijs gesteld dan een maatregel welke op den duur zoveel uitzonderingen voor vele groepen van bedrijven vraagt, dat zowel de overzichtelijkheid als rechtszekerheid geweld wordt aangedaan. Deze leden zouden gaarne het oordeel van de Minister hieromtrent vernemen.

Worden onder de reserves van artikel 22, lid 4, sub a, ook de zogenaamde geheime reserves begrepen en, zo ja, hoe en door wie worden deze reserves vastgesteld?

Vele leden waren van oordeel, dat in de huidige klasse-indeling iets meer differentiatie in klasse V (100 000—500 000) gewenst is. Zij gaven de Minister in overweging deze klasse V te splitsen. Tevens zouden zij gaarne zien, dat er een onderverdeling gemaakt wordt voor de hoogste klasse (7 500 000). Hierdoor zou een schaalverdeling gerealiseerd worden, die meer beantwoordt aan de betekenis van de tot deze categorie behorende bedrijven.

Artikel 22a. Krachtens het huidige artikel 22 heeft de Kamer van Koophandel de bevoegdheid een onderneming in een hogere klasse te rangschikken.

In artikel 22a, lid 2 (nieuw), is deze bevoegdheid wederom opgenomen. In hoeverre hebben de verschillende Kamers thans van deze bevoegdheid gebruik gemaakt? Wat zijn de aantallen per Kamer?

Verscheidene leden hadden nog gaarne een nadere toelichting op de tweede zin van dit artikel. Met name was het hun niet duidelijk waarom hier het woord „kan” wordt gebruikt. Waarom wordt hier geen verplichting ingevoerd?

Vele leden waren van mening, dat artikel 22a, lid 4, slechts in uitzonderlijke gevallen behoort te worden toegepast, zodat bij voorbeeld een stillegging om belasting-technische redenen niet in aanmerking komt voor vermindering.

In artikel 22a, lid 4, wordt gesproken over „degene of degenen, aan wie de onderneming behoort”. Aan wie behoort in de visie van de bewindslieden een onderneming wanneer het bij voorbeeld om een naamloze vennootschap gaat?

Artikel 23. Een filiaal, gevestigd binnen het rayon van een andere Kamer dan waar het hoofdkantoor zich bevindt, is aan de Kamer in haar rayon van vestiging een bijdrage verschuldigd, die in geen verhouding staat tot de bijdrage van andere aldaar gevestigde bedrijven. Geeft dit geen scheefgetrokken verhoudingen?

Een aantal leden merkte op, dat de zich meer en meer voordoende concentratie van ondernemingen veranderingen ten gevolge zal hebben in het inkomenspatroon van de verschillende Kamers.

Krachtens artikel 27 is de Minister bevoegd een verrekening te bewerkstelligen tussen de Kamers, indien ernstige onbillijkheden ontstaan. Uitgaande van de redenering, dat de som van de inkomsten de omvang van de activiteiten bepaalt, wordt een concentratie van ondernemingen door deze situatie versterkt.

Het werd bezwaarlijk gevonden, dat aan deze ontwikkeling eerst een halt wordt toegeroepen indien *ernstige* onbillijkheden ontstaan.

Welke differentiatie in het tarief, waarvan sprake is in de memorie van toelichting blz. 4, onder B, wordt precies beoogd?

Artikel 24. In de algemene maatregel van bestuur dd. 21 december 1964 worden een aantal bedrijfstypen, welke niet het maken van winst beogen, doch wel economische activiteiten ontplooien, hiermede gelijk gesteld. De motieven hiervoor luiden o.m., dat het van groot belang is, dat personen, die in het zakelijk verkeer met die instelling in aanraking komen, op een algemeen bereikbaar punt voldoende gegevens kunnen verkrijgen. Ook talloze andere rechtspersonen, die niet onder genoemde algemene maatregelen van bestuur vallen behoren hiertoe. Ten einde niet *alle* rechtspersonen in te schrijven, hetgeen waarschijnlijk op praktische bezwaren zou stuiten, waren enkele leden van mening, dat b.v. een criterium hierin zou kunnen worden gevonden dat *die* rechtspersonen, die door aanstelling van personen in dienstverband en aan wie volmacht of (beperkte) procuratie is verleend, worden ingeschreven. Men zou bijdragen dan ook moeten beperken tot de kosten, verbonden aan het in stand houden van het handelsregister, zodat de overige kosten van de Kamers van Koophandel buiten beschouwing moeten blijven. Artikel 24 biedt daarvoor de mogelijkheid, volgens deze leden.

Artikel 25. Zal artikel 25 in zijn toepassing niet tot soortgelijke resultaten leiden als het wetsvoorstel ten aanzien van de figuur der opcenten juist tracht te voorkomen?

Artikel 27. Heeft de Minister in het verleden gebruik gemaakt van de bevoegdheid, hem in het ongewijzigde artikel 27 verleend, om de ongelijke druk van verschillende Kamers van

Koophandel te egaliseren? Was het niet mogelijk de zeer ongelijke druk van 10 tot 70 procent langs deze weg in meerdere of mindere maten te egaliseren?

Tot slot vroegen vele leden de aandacht voor de binnenschippers. De kapitaalintensiteit van deze bedrijfstak is zeer hoog; zij waren van mening, dat hier artikel 22, derde lid, zou kunnen worden toegepast; de heffing zou kunnen worden gebaseerd op de beschikbare tonnage.

Is het niet onjuist dat er een verschil in heffing bestaat tussen ondernemingen met huurpanden en ondernemingen die panden in eigendom hebben?

Hoeveel klein-/middenbedrijven enerzijds en grootbedrijven anderzijds zijn ingeschreven bij de Kamers van Koophandel? Hoe groot zijn de verschillende bijdragen?

Moeten bedrijfsonderdelen van elders gevestigde moederbedrijven, zoals werkplaatsen, ateliers, opslagterreinen enz. niet mede aan de financiering van de Kamers van Koophandel bijdragen?

De samenhang tussen de bedragen, welke krachtens de Handelsregisterwet worden geheven, en de heffingen op grond van de Wet op de Bedrijfsorganisatie, deed de vraag rijzen, hoe laatstgenoemde lasten voor het bedrijfsleven over de verschillende categorieën (naar branche en naar grootte) ondernemingen zijn verdeeld.

In de memorie van toelichting staat onder andere, dat meer dan 75 pct. van de totale inkomsten van de Kamers van Koophandel wordt gevormd door de inschrijvingsbedragen voor het Handelsregister. Krachtens de Wet op de Kamers van Koophandel en Fabrieken (1950) wordt een andere inkomstenbron

van de Kamers gevormd door de vergoedingen wegens bewezen diensten en verrichte werkzaamheden (artikel 14). Is het in de praktijk zo, dat deze vergoedingen de kosten van deze diensten en werkzaamheden dekken?

Vastgesteld, 11 oktober 1967.

NEDERHORST
ROEMERS
VAN DER PEIJL
VAN DER MEI
ASSMANN
JOEKES
ENGELS
OELE
HARMSEN
NELISSEN
PORTHEINE
BOERSMA
DE MEIJER
IMKAMP
GOUDZWAARD
VAN ROSSUM.